Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Aa en Hunze
T.a.v. de heer C. Lambert, wethouder
Postbus 93
9460 AB GIETEN

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk
DGETM / 18313691

Datum 21 december 2018
Betreft Windpark De Drentse Monden en Oostermoer

Geachte heer Lambert,

Ik heb uw brief van 16 november 2018 inzake windpark De Drentse Monden en Oostermoer die u samen met het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Borger-Odoorn hebt gestuurd in goede orde ontvangen.

In uw brief geeft u aan dat met de windturbinekeuze van de initiatiefnemers van het windpark De Drentse Monden en Oostermoer (hierna: het windpark) een opgesteld vermogen wordt gerealiseerd van 175,5 MW. U geeft voorts aan dat er eerder een bestuurlijke toezegging is gedaan over de omvang van het windpark van circa 150 MW. U merkt op dat er nu 25,5 MW meer wordt gerealiseerd en vraagt mij om de door mijn ambtsvoorganger gedane toezegging over de omvang van het windpark gestand te doen. Naar aanleiding hiervan bericht ik u als volgt.

<u>Doelstelling hernieuwbare energie</u>
Nederland heeft een doelstelling van 14% hernieuwbare energie in 2020 en van 16% hernieuwbare energie in 2023. Deze doelstellingen zijn gebaseerd op de Europese richtlijn hernieuwbare energie (2009/28 EG) en vastgelegd in het Energieakkoord voor Duurzame Groei. Windenergie op land is een relatief goedkope bron voor duurzame energie en zorgt voor een belangrijke bijdrage aan de bovengenoemde doelstelling van 14% in 2020. Ik acht het daarom van belang dat het potentieel van windenergie op land zo goed mogelijk wordt benut.

Het Rijk heeft dan ook samen met de provincies afspraken gemaakt over het realiseren van 6000 MW windenergie op land in 2020. Het is inmiddels bekend dat het niet zeker is dat dit doel tijdig zal worden gerealiseerd en het vergt van alle partijen nog serieuze inspanningen om in 2020 zo dicht mogelijk in de buurt te komen van deze 6000 MW.

<u>Doorlopen procedure ruimtelijke inpassing en vergunningverlening</u>
In de procedure is mede na intensief overleg met de regionale bestuurders en de initiatiefnemers het windpark qua omvang in fasen teruggebracht van 420 MW via 255 MW naar uiteindelijk circa 150 MW (50 windturbineposities).

Bij de besluitvorming om te komen tot een definitief Rijksinpassingsplan zijn door de toenmalige ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu alle belangen zorgvuldig gewogen en is in september 2016 besloten om nogmaals aan de wens vanuit de regio tegemoet te komen en één lijn van vijf windturbines ten zuiden van Drouwenermond te laten vervallen, met behoud van de omvang van het beoogde opgestelde vermogen.

In het Rijksinpassingsplan (45 windturbineposities met een omvang van circa 150 MW) zijn bandbreedten vastgesteld per windturbine voor de ashoogte (minimaal 119 meter en maximaal 145 meter) en de rotordiameter (minimaal 112 meter en maximaal 131 meter). In de door het Rijk verleende Omgevingsvergunningen is een bandbreedte voor het opgesteld vermogen voorgeschreven per windturbine. Deze bandbreedte is vastgesteld tussen de 2,3 MW en 4,2 MW, zodat de initiatiefnemers in het kader van de aanbesteding kunnen kiezen uit verschillende types windturbines. Dit betekent dat het windpark met een omvang tussen de 103,5 MW en 189 MW mag worden gerealiseerd. Het door de initiatiefnemers van het windpark gekozen type windturbine met een vermogen van 3,9 MW voldoet aan de in het Rijksinpassingsplan en Omgevingsvergunningen vastgestelde bandbreedtes. Het werken met bandbreedtes voor bovengenoemde aspecten is gebruikelijk bij een windpark en deze bandbreedtes waren gedurende het proces bekend bij uw College.

<u>Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State</u>
Het ontwerp-Rijksinpassingsplan en de ontwerp-vergunningen hebben, conform de wettelijke vereisten, ter inzage gelegen. Iedereen heeft een zienswijze kunnen indienen. Vervolgens hebben belanghebbenden tegen de definitieve besluiten beroep kunnen indienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De Afdeling heeft het Rijksinpassingsplan, de vergunningen en de doorlopen procedure beoordeeld en bij uitspraak van 21 februari 2018 aangegeven dat de procedure zorgvuldig is doorlopen en het Rijksinpassingsplan en de bijbehorende vergunningen voor het windpark ook inhoudelijk de rechterlijke toets hebben doorstaan. Het Rijksinpassingsplan en de bijbehorende vergunningen zijn hiermee onherroepelijk.

<u>Overleg met de initiatiefnemers van het windpark</u>
In de afgelopen periode is - naar aanleiding van de in de Tweede Kamer aangenomen motie Mulder/Sienot[1] en uw brief - gesproken met de initiatiefnemers van het windpark. De initiatiefnemers hebben aangegeven dat zij al de nodige voorinvesteringen hebben gedaan in de afgelopen jaren en na de uitspraak van de Afdeling alle voorbereidingen hebben getroffen voor de levering en de bouw van 45 windturbines. Zij hebben primair gekozen voor de Nordex N131 om te kunnen voldoen aan de benodigde vermindering van elektromagnetische straling van de windturbine op de radiotelescoop Lofar, conform het afgesloten convenant met Astron. Daarbij is van belang voor de omgeving dat deze windturbine van Nordex één van de stilste in zijn klasse is.

[1] Kamerstuk 35000 XIII, nr. 32

Gelet op het bovenstaande en vanuit het perspectief van rechtszekerheid zie ik geen aanleiding om opnieuw de omvang van het windpark ter discussie te stellen.

Vervolg
In een eerdere brief aan uw College heb ik aangegeven dat het realiseren van de klimaatdoelstellingen en de energietransitie een enorme inspanning vergt van de gehele Nederlandse samenleving, inclusief alle overheden. Ik wil hierbij opmerken dat we nu nog maar aan het begin staan van de energietransitie: er is nog veel nodig om de kabinetsdoelstelling van 49% CO2-reductie in 2030 te realiseren. De gesprekken om te komen tot een Klimaatakkoord laten dat ook zien. Alle vormen van duurzame energie-opwekking, waaronder windenergie op land zijn hiervoor noodzakelijk.

Met de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over het windpark De Drentse Monden en Oostermoer reken ik erop dat u, net als het bestuur van de provincie Drenthe, waar nodig uw bestuurlijke verantwoordelijkheid neemt in het verdere proces van de realisatie van het windpark. Belangrijk element hierbij voor de omgeving is het gebiedsfonds. Ik ga ervan uit dat u samen met de provincie Drenthe en de initiatiefnemers van het windpark de komende tijd invulling geeft aan het uitwerken van het gebiedsfonds.

In een onlangs gehouden gesprek met het bestuur van de provincie Drenthe is uitgaande van bovenstaande situatie vooruit gekeken en is door het provinciebestuur gevraagd om mee te denken over het versterken van de leefbaarheid van het gebied en hieraan een bijdrage te leveren. Vanuit mijn Ministerie is zeker de bereidheid om mee te denken en te onderzoeken op welke wijze het Rijk hieraan een bijdrage kan leveren.

Een eensluidend antwoord heb ik gestuurd aan het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Borger-Odoorn.

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat

CC: het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe,
de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de initiatiefnemers van het windpark De Drentse Monden en Oostermoer